

Úrazovost dětí a dospívajících stále narůstá.

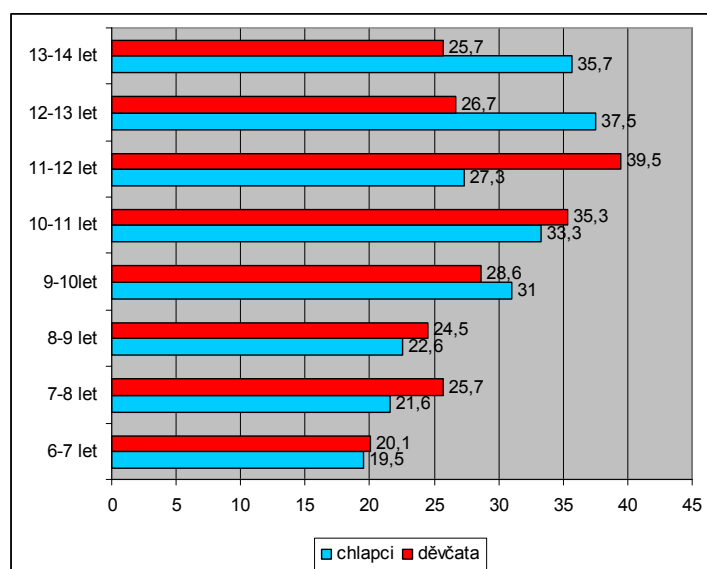
Dětství je v riziku úrazů tím nejnebezpečnějším obdobím lidského života vůbec. Nejčastěji jsou děti postiženy dopravními úrazy, utonutím či otravami. Ve vyspělých zemích jsou úrazy příčinou až 40% úmrtí dětí do 14 let, v České republice je situace obdobná a přestože se počet smrti dětí v důsledku úrazu významně snížil, zemře více než 200 dětí za rok. Snížit počet úrazů u dětí se však nedaří.

22.8.2007 byl vládou odsouhlasen Národní akční plán prevence úrazů jako systémové řešení problému, do něhož jsou zainteresovány i regionální organizace včetně školských zařízení.

Vzhledem k tomu, že dítě stráví převážnou část dne ve škole, byla na toto prostředí zaměřena i studie Státního zdravotního ústavu. Zúčastnilo se jí 48 škol z různých regionů ČR a data byla získávána od rodičů i 4330 zapojených žáků. Šetření se realizovalo v půlročních intervalech v 1. 3., 5. a 7. ročníku základní školy v letech 2009-11.

Zhodnocení studie poukázalo především na vazbu urychlení růstu v pubertě, díky tomu i zvýšení hmotnosti a následně zvýšení úrazovosti dětí – u dívek je období největšího růstu především okolo 11 let, zatímco u chlapců po 13 letech. U chlapců je růst celkově intenzivnější, strmější (až o 7 cm za rok). Zatímco dívky v pubertě zvýší svou hmotnost průměrně o 1,2 kg, u chlapců je přírůstek na hmotnosti až 4,5 kg. Děti s nadměrnou hmotností a obeztní mají až 4,5krát vyšší riziko vzniku úrazu. Vzhledem k rychlému růstu a navýšení hmotnosti v pubertě nedochází ke správné koordinaci pohybů těla a díky tomu vyžaduje ošetření lékařem po úrazu téměř každý 3. chlapec a 4. dívka.

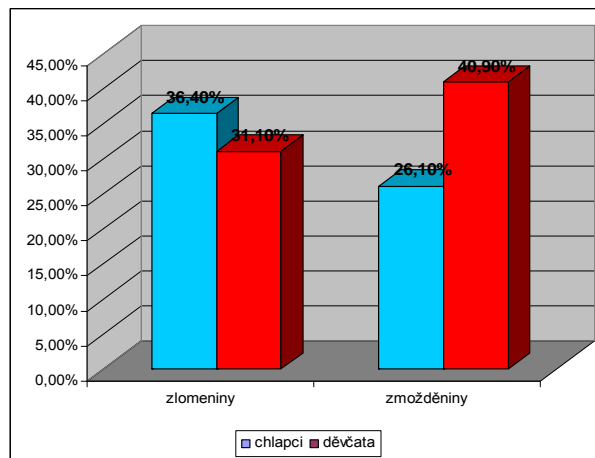
Procentuální zastoupení školních úrazů v celkovém počtu úrazů dle věku a pohlaví.

Ve školách vzniká úraz nejčastěji při výuce tělesné výchovy, až poté při neorganizovaném pohybu a hře především o přestávkách. Školní úrazy byly zaznamenány v 28,9%, oproti úrazům v domácím prostředí (25,8%). Nejčastěji se u dětí jedná o zlomeniny, zhmožděny (souhrnně 64,5% z celkového počtu úrazů) a poranění povrchu těla (27,6%). Mimoškolní úrazy vykazují zcela jasnou sezónnost. Oproti dřívějším dobám, kdy nejvyšší počty úrazů

vznikaly v období letních prázdnin, nyní jsou za nejrizikovější období považovány jaro a podzim.

Procentuální zastoupení zlomenin a zmožděnin v celkovém počtu úrazů.

Přestože se daří snižovat úmrtnost z důvodu úrazu, úrazovost jako taková, byť bez fatálních následků, stále mírně narůstá. Vzhledem k tomu, že děti častěji vyhledávají adrenalinové sporty (in-line, skateboard, snowboard, downhill...) a jejich pohybová aktivita se dá nazvat jako nárazová-bez průběžného tréninku koordinace pohybů a pomalé stupňované zátěži, je nutné dbát především na používání kvalitních ochranných pomůcek při sportu. Jak ale vyplynulo ze studie, nejen sportovní aktivita ale i přiměřená hmotnost má vůči úrazu ochranný charakter.

Zdroj:

Výsledky studie vývoje a úrazovosti u školních dětí –MUDr. Zvadová